

2021-04-26

RME

Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

rme@nve.no

Innspill på Statnett sitt forslag til bruk av flaskehalsinntekter

Innledning

RME har invitert til innspill på Statnett sitt forslag til hvordan flaskehalsinntektene skal brukes. RME skal årlig godkjenne at bruken er i tråd med regelverket.

Statnett foreslår at inntektene i hovedsak går til dekning av kostnader knyttet til innenlandske følgeinvesteringer av utlandsforbindelsene. Et hovedpoeng for Statnett synes å være at innenlandske følgeinvesteringer utgjør en del utlandsforbindelsene. Det er IndustriEl enig i. For utlandsforbindelser og følgeinvesteringer som ikke går med overskudd, som tilfellet er her, reiser imidlertid saken spørsmål både om reguleringen av Statnett, og ikke minst om fordelingen av Statnetts kostnader på ulike kundegrupper. Dette redegjør vi kort for i det nedenstående.

Kommentarene må ses i sammenheng med IndustriEls spørsmål til RME 19.8. 2020 om forståelse av kravene i lov og forskrift når det gjelder modell for nettleie, RMEs svar 26.9. 2020, og oppfølgende spørsmål 15.2. 2021 fra Eramet på vegne av bedrifter i Grenland. (Det siste foreløpig ikke besvart av RME.) Kommentaren må videre ses i sammenheng med IndustriEls høringsuttalelse til RME 10.12. 2020 om «Forslag om endringer i fastsettelse av inntektsrammen for Statnett».

Flaskehalsinntektene satt i sammenheng

1. Grunnlaget for fordeling av norske nettkostnader

Statnetts dokumentasjon av utlandsforbindelsenes direkte og indirekte kostnadsansvar er ny og svært viktig. Av Statnetts nettanleggs verdi er kun 19 % knyttet direkte til kablene, mens 46 % er knyttet til innenlandske anlegg, i sum 65 % (2020).

Denne kapitalen ble hverken i 2019 eller 2020, og kanskje heller ikke tidligere, dekket gjennom flaskehalsinntektene. Norske nettkunder betaler i dag underskuddet på utlandsforbindelsene og de innenlandske følgeinvesteringene. Det virker derfor tatt ut av sammenheng når RME i sin invitasjon til uttalelse sier at «Når flaskehalsinntektene brukes til å dekke kostnader i transmisjonsnettet, blir det mindre å betale for norske forbrukere». En mer dekkende formulering ville ha vært at *flaskehalsinntektene går til å redusere det underskuddet utlandsforbindelsene påfører norske kunder*.

Innenlandske nettanlegg, som ikke kan knyttes til utlandsforbindelsene, står ifølge Statnett kun for 35 % av verdien av nettanleggene. Fordeling av disse nettanleggenes kostnader er viktig for en fordeling på kundene

etter kostnadsansvar. Hva kan henføres til hhv produksjon, alminnelig forsyning og SFHB? Først når en har en slik fordeling, kan en sikre at det ikke oppstår samfunnsøkonomiske tap, spesielt ved at priselastiske kunder, som SFHB-bedrifter, betaler kostnader de ikke forårsaker. Samfunnsøkonomisk optimalisering er hovedkravet til RMEs regulering.

Selv om Statnett i sitt notat til saken redegjør for hvilke anlegg som direkte og indirekte kan knyttes til utlandsforbindelsene, vil det være relevant å se på utlandsforbindelsenes begrunnelse. Hensynet til innenlandsk forsyningssikkerhet er én slik begrunnelse, som gir innenlandsk forbruk kostnadsansvar. Hensynet til innenlandsk forsyningssikkerhet kan likevel ikke begrunne en utvekslingskapasitet tilsvarende mer enn 1/3 av norsk, innenlandsk behov. EUs mål er til sammenligning at landene skal kunne utveksle 10 % av innenlandsk behov.

Statnetts dokumentasjon av kostnader knyttet til utlandsforbindelsene underbygger IndustriEls vurdering om at det overfor SFHB-bedrifter kan begrunnes en høyere tariffreduksjon enn dagens 50 %.

2. Konsekvensen for reguleringen av Statnett

I IndustriEls kommentar til RME 10.12. 2020 til forslaget om endringer i fastsettelse av inntektsrammen for Statnett, foreslo vi at Statnetts utlandsforbindelser burde reguleres separat og holdes adskilt i effektivitetsanalysen for øvrige anlegg. Begrunnelsen var at utlandsforbindelsene i stor grad fremstår, og har fremstått som selvstendige prosjekter med en egen, spesifikk begrunnelse og et eget, spesifikt inntektsgrunnlag i konsesjonsbehandlingen.

Dette gjelder desto mer fordi de senere prosjektene, som antas å utgjøre hovedkapitalbasen for likestrømsanlegg, ikke har hatt innenlandsk forsyningssikkerhet eller internasjonale krav til utvekslingskapasitet som begrunnelse. Vi la til at det også kan argumenteres for å inkludere de delene av de innenlandske investeringene som er utløst av likestrømsanleggene, slik Statnett nå prisverdig gjør i sitt notat, i en egen HVDC-regulering.

Etter IndustriEls syn underbygger Statnetts notat om flaskehalsinntektene og henførbare kostnader vårt forslag. RME etterlyste i sin oppsummering av høringsuttalelsene hvordan en separat regulering skulle kunne legges opp. Svaret på det er etter vårt syn klart: Dette dreier seg for de senere anleggene, som er ansvarlig for det meste av kapitalen, i stor grad om prosjekter som må stå seg privatøkonomisk, hvor lønnsomheten er eiernes ansvar. Eierne bør derfor selv stå direkte økonomisk ansvarlig. Eventuell avkastning utover normal avkastning bør gå til reduksjon av nettleien, slik regelverket åpner for.

Vennlig hilsen
For IndustriEl AS

Helge Stanghelle
Styreleder

Kopi:

Statnett
Norsk Industri